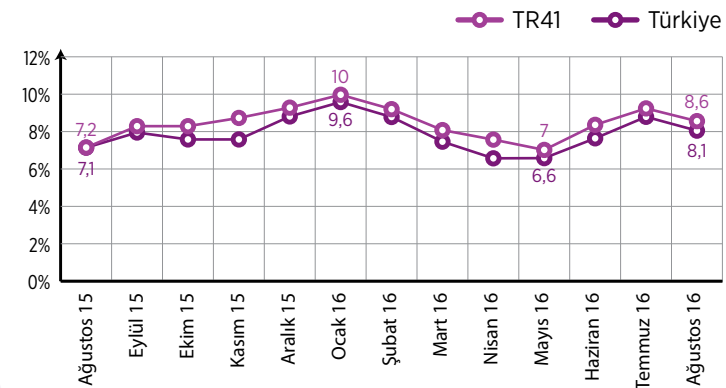

EKONOMİ GÖSTERGELERİ

EYLÜL 2016

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

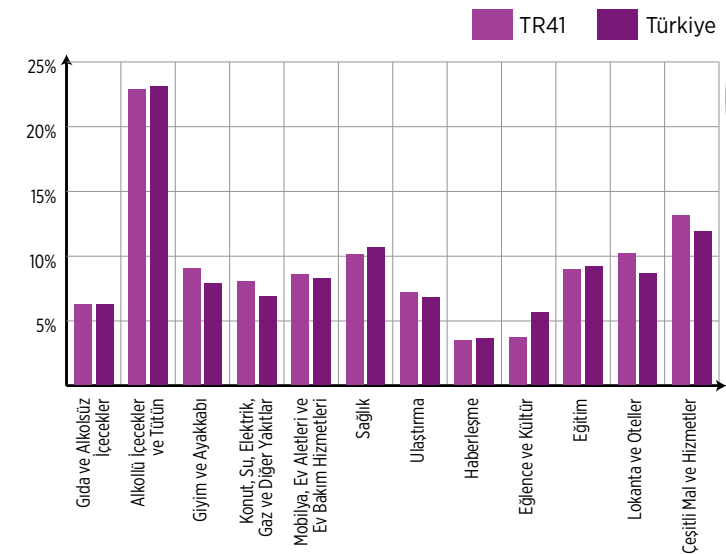
➤ TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ (TÜFE)

2016 yılı Ağustos ayında 2003 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi bir önceki aya göre ülke genelinde %0,29, TR41 Bölgesinde ise %0,26 düşüş yaşamıştır.

Ülke geneli yıllık en fazla artış %23,03 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre çeşitli mal ve hizmetler (%11,84), sağlık (%10,60), eğitim (%9,18), lokanta ve oteller (%8,63) artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

➤ TÜFE ANA HARCAMA GRUPLARI

TR41 Bölgesinde ana harcama gruplarında bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %22,80 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti

TR41 Bölgesinde endekste yer alan diğer gruplardan çeşitli mal ve hizmetler grubunda %13,10, lokanta ve oteller grubunda %10,12, sağlıkta %10,11, giyim ve ayakkabıda %8,99, eğitimde %8,93, ev eşyasında %8,51, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar grubunda %8,01, ulaşımda %7,13, gıda ve alkolsüz içeceklerde %6,18, eğlence ve kültürde %3,63 ve haberleşmede % 3,41 artış yaşandı.

Kaynak: TÜİK Enflasyon ve Fiyat İstatistikleri, 2016

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi
aylık %0,08 arttı

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Ağustos 2016

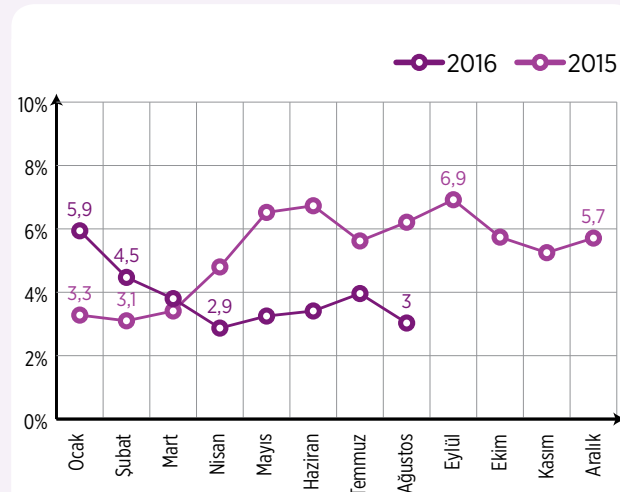
Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2016 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre %0,08 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,49 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %3,03 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %4,51 artış gösterdi.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları (2003=100), Ağustos 2016

SEKTÖRLER (NACE REV.2)	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN ARALIK AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ON İKİ AYLIK ORTALAMALARA GÖRE DEĞİŞİM (%)
Yİ-ÜFE	258,01	0,08	3,49	3,03	4,51
B-Madencilik ve Taşocaklığı	348,14	-1,53	4,65	2,21	-0,21
C-İmalat Sanayi	258,18	0,38	4,68	4,29	5,44
D-Elektrik, Gaz	212,66	-2,91	-10,05	-10,92	-3,99
E-Su temini	267,53	0,67	5,24	8,74	12,07

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Ana Sanayi Grupları ve Değişim Oranları (2003=100), Ağustos 2016

ANA SANAYİ GRUPLARI	Yurt İçi ÜFE	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN ARALIK AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM (%)	ON İKİ AYLIK ORTALAMALARA GÖRE DEĞİŞİM (%)
Yurt İçi ÜFE	258,01	0,08	3,49	3,03	4,51	
Ara mali	259,94	0,40	4,41	4,02	5,43	
Dayanıklı Tüketim Mali	201,61	0,71	9,55	12,32	12,55	
Dayanısız Tüketim Mali	243,43	0,40	3,79	3,15	5,03	
Enerji	308,02	-2,49	-3,20	-7,06	-6,18	
Sermaye Mali	224,22	0,63	3,90	6,08	8,83	

Aylık en fazla artış tütün ürünlerinde gerçekleşti.

Bir önceki aya göre endekslerin en fazla artış gösterdiği alt sektörler; tütün ürünleri (%8,38), diğer mamul eşyalar (%2,95), giyim eşyası (%2,44) alt sektörleridir. Buna karşılık ham petrol ve doğal gaz (%-9,30), elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme (%-2,91), kok ve rafine petrol ürünleri (%-2,07) bir ay önceye göre endekslerin en fazla düştüğü alt sektörler oldu. Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış dayanıklı tüketimde gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış dayanıklı tüketimde gerçekleşti.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2016 yılı Ağustos ayında aylık ve yıllık en fazla artış dayanıklı tüketim mallarında gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK Enflasyon ve Fiyat İstatistikleri, 2016

İHRACAT GÖSTERGELERİ

İHRACAT (ABD DOLARI, Kanuni Merkez Bazında)

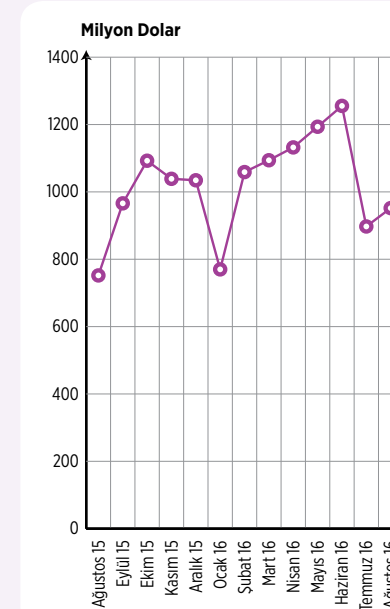
	AĞUSTOS 2016	OCAK-AĞUSTOS (2016)	OCAK-AĞUSTOS (2015)	ARTIŞ-AZALIŞ
Bursa	951.870.000 \$	8.339.396.000 \$	7.529.534.000 \$	809.862.000 \$
Eskişehir	70.616.000 \$	560.742.000 \$	551.708.000 \$	9.034.000 \$
Bilecik	9.311.000 \$	67.353.000 \$	91.674.000 \$	-24.321.000 \$

Not: Rakamlar yuvarlamaya tabi tutulmuştur

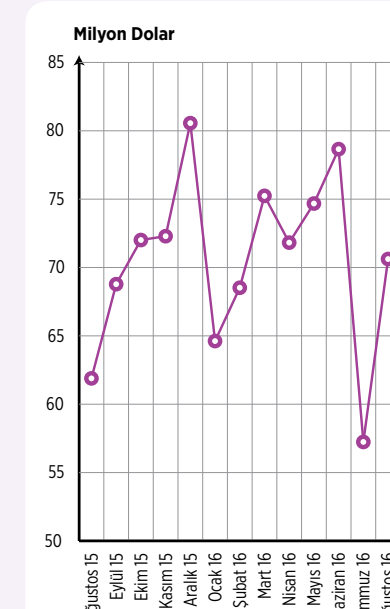
TR41 Bölgesi illerinden Bursa'da 2016 yılı Ağustos ayında 950 milyon doları aşan bir ihracat gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı ile kıyaslandığında 2016 yılında aynı dönemde Bursa'dan yapılan toplam ihracatta 800 milyon doların üzerinde bir artış yaşanmıştır. Yine ilgili dönem kıyaslandığında, Eskişehir ihracatında da 9 milyon doları aşan bir artış

yaşanmıştır. Göreceli olarak Bursa ve Eskişehir illerine göre daha az ihracata sahip olan Bilecik'te ise, 2016 yılının Ağustos ayında ihracat 9.3 milyon dolar dolaylarında bir değere sahip olmuştur. 2015 yılı ile kıyaslandığında, Bilecik'te Ocak-Ağustos döneminde 24 milyon doları aşan bir azalış yaşandığı ortaya çıkmaktadır.

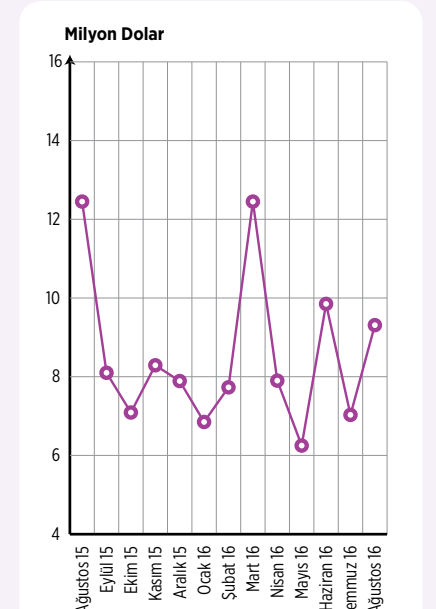
BURSA

ESKİŞEHİR

BİLECİK

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2016

İHRACAT GÖSTERGELERİ

➤ ÜLKELER BAZINDA İHRACAT

➤ BURSA

OCAK - AĞUSTOS 2016	
Almanya	1.298.663.000 \$
İtalya	1.072.207.000 \$
Fransa	864.600.000 \$
İspanya	507.771.000 \$
Birleşik Krallık	472.471.000 \$

OCAK - AĞUSTOS 2015	
Almanya	1.216.797.000 \$
Fransa	780.133.000 \$
İtalya	665.116.000 \$
Birleşik Krallık	538.041.000 \$
ABD	528.102.000 \$

➤ ESKİŞEHİR

OCAK - AĞUSTOS 2016	
ABD	173.014.000 \$
Almanya	60.266.000 \$
Fransa	50.229.000 \$
Avusturya	26.569.000 \$
Romanya	21.600.000 \$

OCAK - AĞUSTOS 2015	
ABD	168.033.000 \$
Almanya	58.532.000 \$
Fransa	50.491.000 \$
Avusturya	23.046.000 \$
Romanya	20.763.000 \$

➤ BİLECİK

OCAK - AĞUSTOS 2016	
Birleşik Krallık	9.457.000 \$
Çin	6.033.000 \$
Romanya	5.542.000 \$
İtalya	5.309.000 \$
Filipinler	3.977.000 \$

OCAK - AĞUSTOS 2015	
İspanya	13.222.000 \$
Brezilya	8.424.000 \$
İsveç	7.954.000 \$
Norveç	6.412.000 \$
İtalya	5.498.000 \$

Bu dönemde, bir önceki yıla göre Bursa ilinden Almanya, İtalya ve Fransa'ya yapılan ihracat miktarlarında artışlar yaşanırken Birleşik Krallık'a ihracat azalmıştır. Eskişehir ilinde de 2016 yılının Ocak-Ağustos döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre ABD, Almanya, Avus-

turya ve Romanya'ya ihracatın kısmen de olsa arttığı görülmektedir. Bilecik ilinin ihracat rakamları incelendiğinde özellikle İspanya'ya olan ihracatta önemli bir azalış yaşandığı ortaya çıkmaktadır.

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2016

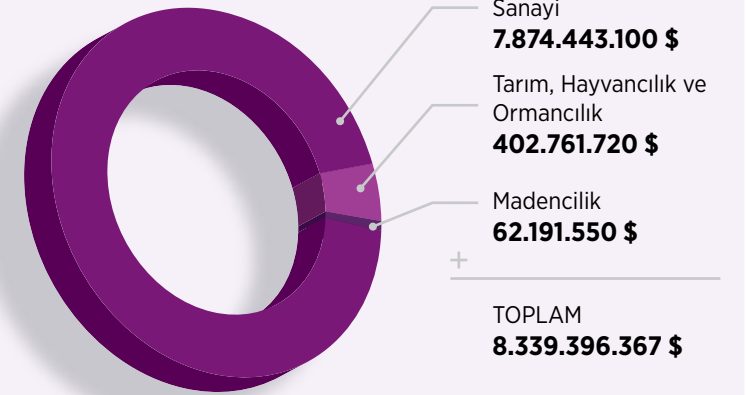
İHRACAT GÖSTERGELERİ

➤ 2016 OCAK - AĞUSTOS DÖNEMİ

➤ BURSA

Bursa'dan yapılan ihracatın %94'ünü sanayi sektörü oluşturmaktadır.

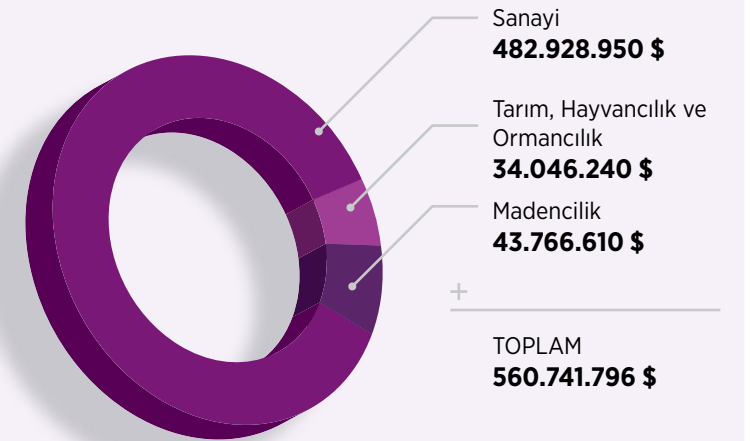
Tarım, hayvancılık ve ormancılık ürünleri ihracatı toplam ihracatın %5 dolayındadır. Madencilik sektöründen yapılan ihracat ise %1 düzeyinde pay almaktadır.

➤ ESKİŞEHİR

Sanayi sektörü Eskişehir'de toplam ihracatın %86'sını oluşturmaktadır.

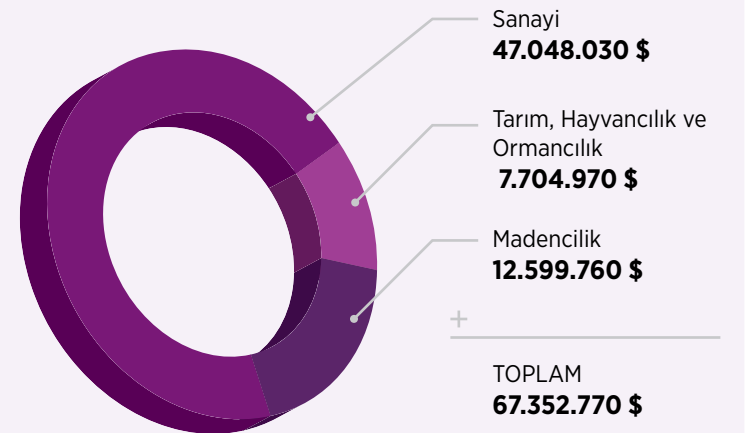
Tarım, hayvancılık ve ormancılık sektöründe bu oran %6 olarak gerçekleşmiş iken madencilik sektörüne ait olan ihracat da toplam ihracatın %8'i dolaylarındadır.

➤ BİLECİK

%70'lik pay ile sanayi sektörü Bilecik ilinde ön plana çıkmaktadır.

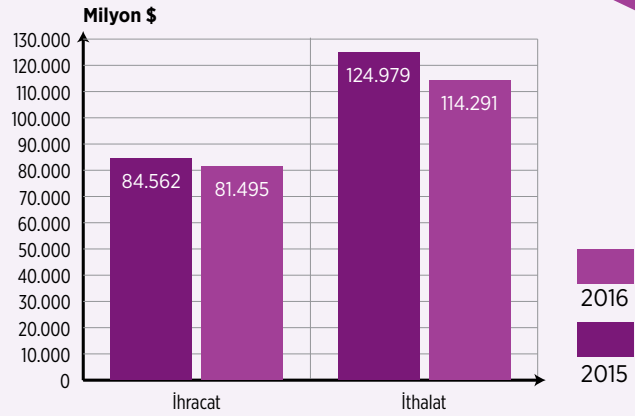
Bilecik ilinde %70'lik ihracat payına sahip olan sanayi sektörünü %19 ile madencilik sektörü takip etmektedir. Tarım, hayvancılık ve ormancılık sektöründen bu dönemde yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı da %11 dolaylarındadır.

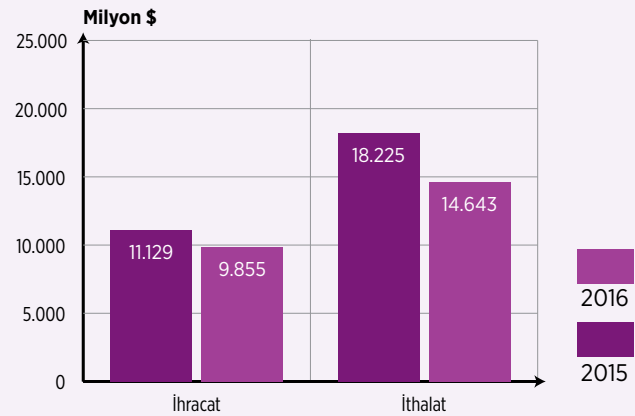
Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2016

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ

Dış Ticaret, OCAK-TEMMUZ

Dış Ticaret, TEMMUZ

İhracat %11,5, ithalat %19,7 azaldı Dış ticaret açığı %32,5 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2016 yılı Temmuz ayında, 2015 yılının aynı ayına göre %11,5 azalarak 9 milyar 855 milyon dolar, ithalat %19,7 azalarak 14 milyar 643 milyon dolar olarak gerçekleşti. Temmuz ayında dış ticaret açığı %32,5 azalarak 4 milyar 788 milyon dolara düştü. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2015 Temmuz ayında %61,1 iken, 2016 Temmuz ayında %67,3'e yükseldi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %9 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2016 Temmuz ayında bir önceki aya göre ihracat %9, ithalat %9,2 azaldı. Takvim et-

kilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2016 yılı Temmuz ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %6,8, ithalat %8,3 azaldı.

AYLARA GÖRE DIŞ TİCARET, TEMMUZ 2016 (MİLYON ABD \$)

AYLAR	YIL	İHRACAT (FOB)		İTHALAT (CIF)		DIŞ TİCARET DENGESİ		İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI
		DEĞER	DEĞİŞİM (%)	DEĞER	DEĞİŞİM (%)	DEĞER	DEĞİŞİM (%)	
Ocak-	2015	84.562		124.979		-40.417		67,7
Temmuz	2016	81.495	-3,6	114.291	-8,6	-32.797	-18,9	71,3
Temmuz	2015	11.129		18.225		-7.096		61,1
Temmuz	2016	9.855	-11,5	14.643	-19,7	-4.788	-32,5	67,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ

Avrupa Birliği'ne ihracat %1,7 azaldı

Avrupa Birliği'nin (AB-28) ihracattaki payı 2015 Temmuz ayında %46,3 iken, 2016 Temmuz ayında %51,4 oldu. AB'ye yapılan ihracat, 2015 yılının aynı ayına göre %1,7 azalarak 5 milyar 69 milyon dolar olarak gerçekleşti.

En fazla ihracat yapılan ülke İngiltere oldu

İngiltere'ye yapılan ihracat 2016 yılı Temmuz ayında 982 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla Almanya (966 milyon dolar), İtalya (550 milyon dolar) ve ABD (448 milyon dolar) takip etti.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

Çin'den yapılan ithalat, 2016 yılı Temmuz ayında 1 milyar 884 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla Almanya (1 milyar 722 milyon dolar), Rusya (1 milyar 117 milyon dolar) ve İtalya (854 milyon dolar) izledi.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,1 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Temmuz ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,7'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,1 orta yüksek teknoloji ürünlerinin payı ise %33,2'dir.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %15,3 oldu

İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %83,6'dır. Yüksek teknoloji ürünlerinin 2016 Temmuz ayında imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %15,3, orta yüksek teknoloji ürünlerinin payı ise %47,8'dir.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre Dış Ticaret, Temmuz 2016 (Milyon ABD \$)

	TEMMUZ				OCAK-TEMMUZ			
	2015		2016		2015		2016	
	DEĞER	%	DEĞER	%	DEĞER	%	DEĞER	%
İHRACAT (FOB)								
Toplam	10.459	100,0	9.328	100,0	79.199	100,0	76.793	100,0
Yüksek teknoloji ürünler	341	3,3	289	3,1	2.571	3,2	2.620	3,4
Orta yüksek teknoloji ürünler	3.493	33,4	3.096	33,2	24.677	31,2	25.110	32,7
Orta düşük teknoloji ürünler	2.862	27,4	2.811	30,1	25.012	31,6	22.393	29,2
Düşük teknoloji ürünler	3.762	36,0	3.132	33,6	26.939	34,0	26.670	34,7
İTHALAT (CIF)								
Toplam	1.511	100,0	12.240	100,0	99.543	100,0	96.269	100,0
Yüksek teknoloji ürünler	2.236	14,8	1.878	15,3	15.330	15,4	16.617	17,3
Orta yüksek teknoloji ürünler	6.652	44,0	5.854	47,8	43.881	44,1	43.603	45,3
Orta düşük teknoloji ürünler	4.294	28,4	2.927	23,9	26.865	27,0	23.690	24,6
Düşük teknoloji ürünler	1.929	12,8	1.580	12,9	13.468	13,5	12.359	12,8

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Teknoloji yoğunluğuna göre ürün grupları sınıflaması OECD tarafından ISIC Rev.3 sınıflaması baz alınarak hazırlanmıştır.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ

➤ Dış Ticaret Endeksleri, Temmuz 2016

İhracat birim değer endeksi %4,7 azaldı

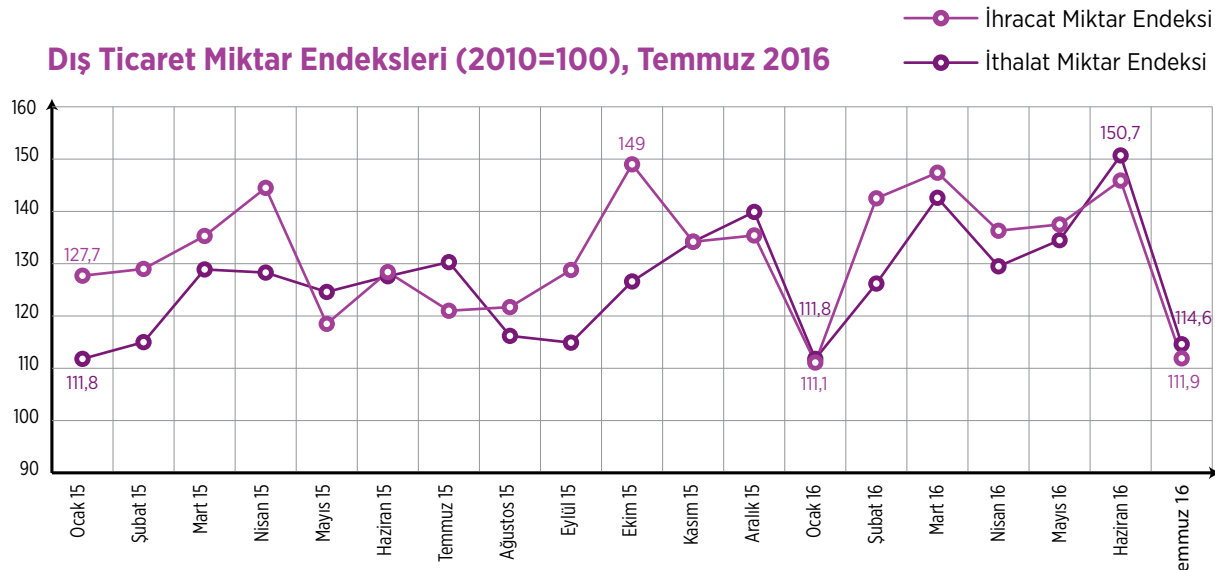
İhracat birim değer endeksi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %4,7 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %13,7, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %6, "yakıtlar"da %28 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %3,7 azaldı.

İthalat birim değer endeksi %8,6 azaldı

İthalat birim değer endeksi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %8,6 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %4,8, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %6,4, "yakıtlar"da %27,1 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %3,6 azaldı.

İhracat birim değer endeksi %5,2 azaldı
İthalat birim değer endeksi %9,4 azaldı

Dış Ticaret Miktar Endeksleri (2010=100), Temmuz 2016

İhracat miktar endeksi %7,1 azaldı

İhracat miktar endeksi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,1 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %9,5, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %12,4, "yakıtlar"da %7,6 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %13,3 azaldı.

İthalat miktar endeksi %12 azaldı

İthalat miktar endeksi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %12 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, "gıda, içecek ve tütün"de %1,9, "ham maddeler"de (yakıt hariç) %14,1, "yakıtlar"da %5,5 ve "imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayi"nde %12,4 azaldı.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ

➤ Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ihracat miktar endeksi %12,9 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2016 Haziran ayında 141,7 olan ihracat miktar endeksi %12,9 azalarak, 2016 Temmuz ayında 123,4 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2015 Temmuz ayında 126,5 olan ihracat miktar endeksi % 0,7 azalarak, 2016 Temmuz ayında 125,6 oldu.

➤ Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ithalat miktar endeksi %16,6 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2016 Haziran ayında 142,8 olan ithalat miktar endeksi %16,6 azalarak, 2016 Temmuz ayında 119,1 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2015 Temmuz ayında 130,7 olan ithalat miktar endeksi % 3,9 azalarak, 2016 Temmuz ayında 125,6 oldu.

➤ Dış ticaret haddi 2016 yılı Temmuz ayında 112,3 olarak gerçekleşti

İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksinin bölünmesiyle hesaplanan ve 2015 yılı Haziran ayında 106,7 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 2016 yılı Haziran ayında 111,6 oldu.

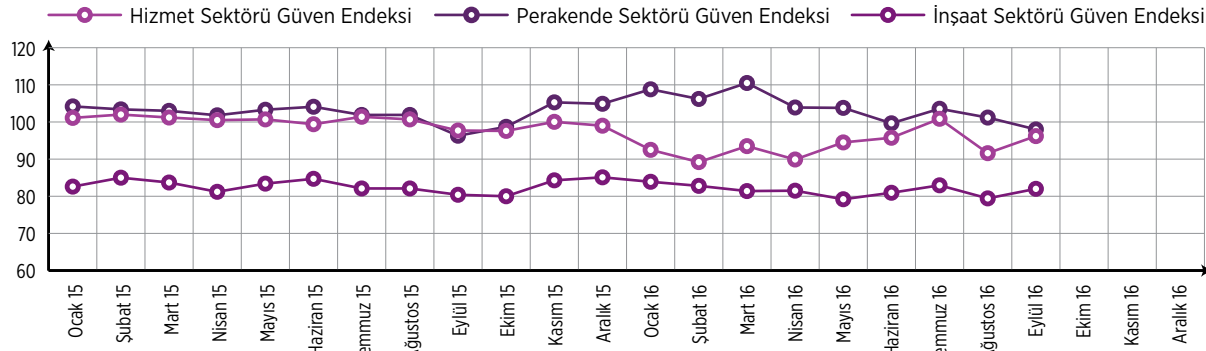
Dış Ticaret Endeksleri (2010=100), Temmuz 2016

	İHRACAT			İTHALAT		
	2015 Temmuz	2016 Temmuz	DEĞİŞİM (%) 2016 Temmuz /2015 Temmuz	2015 Temmuz	2016 Temmuz	DEĞİŞİM (%) 2016 Temmuz /2015 Temmuz
BİRİM DEĞER ENDEKSLERİ						
Genel	97,4	92,8	-4,7	90,4	82,6	-8,6
Gıda, içecek ve tütün	116,9	100,9	-13,7	96,1	93,4	-4,8
Hammaddeler	101,1	95,0	-6,0	85,3	79,8	-6,4
Yakıtlar	81,6	58,8	-28,0	74,2	54,1	-27,1
İmalat (Gıda, içecek ve tütün hariç)	96,4	92,8	-3,7	97,3	93,8	-3,6
SITC'de başka yerde sınıflandırılmayan mallar	90,4	111,4	23,1	85,9	89,9	4,7
MİKTAR ENDEKSLERİ						
Genel	120,5	111,9	-7,1	130,3	114,6	-12,0
Gıda, içecek ve tütün	100,4	90,8	-9,5	125,5	123,1	-1,9
Hammaddeler	114,2	100,0	-12,4	105,8	90,9	-14,1
Yakıtlar	131,1	121,1	-7,6	128,0	121,0	-5,5
İmalat (Gıda, içecek ve tütün hariç)	124,4	107,9	-13,3	127,9	112,1	-12,4
SITC'de başka yerde sınıflandırılmayan mallar	38,5	358,4	830,0	333,5	146,5	-56,1

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ

➤ Eylül 2016

Hizmet sektörü güven endeksi 96,2 oldu

Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi Ağustos ayında 91,06 iken, Eylül ayında %5,7 oranında artarak 96,23 değerine yükseldi. Hizmet sektörü güven endeksindeki bu artış; son üç aylık dönemde "iş durumunun" iyileştiğini, "hizmetlere olan talebin" arttığını değerlendiren ve gelecek üç aylık dönemde "hizmetlere olan talebin" artacağını bekleyen girişim yöneticisi sayısının artmasından kaynaklandı. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre; iş durumu, hizmetlere olan talep ve hizmetlere olan talep beklentisi endeksleri sırasıyla %4, %5,6 ve %7,1 arttı.

Perakende ticaret sektörü güven endeksi 98 oldu

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi Ağustos ayında 101,19 iken, Eylül ayında %3,2 oranında azalarak 97,99 değerine düştü. Perakende ticaret sektörü güven endeksindeki bu düşüş; son üç aylık dönemde "iş hacmi-satışların" arttığını ve gelecek üç aylık dönemde "iş hacmi-satışların" artacağını bekleyen girişim yöneticisi sayısının azalmasından kaynaklandı. "Mevcut mal stok seviyesinin" mevsim normallerinin altında olduğunu değerlendiren girişim yöneticisi sayısı ise arttı. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre; iş hacmi-satışlar ve iş hacmi-satışlar beklentisi endeksleri sırasıyla %10,2 ve %0,6 azalırken, mevcut mal stok seviyesi endeksi %0,5 arttı.

İnşaat sektörü güven endeksi 82 oldu

Mevsim etkilerinden arındırılmış inşaat sektörü güven endeksi bir önceki ayda 79,43 iken, Eylül ayında %3,2 oranında artarak 81,99 değerine yükseldi. İnşaat sektörü güven endeksindeki bu artış; "alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyini" mevsim normalinin üzerinde değerlendiren ve gelecek üç aylık dönemde "toplam çalışan sayısında" artış bekleyen girişim yöneticisi sayısının artmasından kaynaklandı. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre; alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi ve toplam çalışan sayısı beklentisi endeksleri sırasıyla %0,3 ve %5,2 arttı.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Sektörel Güven Endeksleri, Alt Kalemleri ve Değişim Oranları, Eylül 2016

	ENDEKS		BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE DEĞİŞİM (%)	
	2016 08	2016 09	2016 08	2016 09
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	91,06	96,23	-9,7	5,7
İş durumu (son 3 aylık dönemde)	85,31	88,71	-9,6	4,0
Hizmetlere olan talep (son 3 aylık dönemde)	83,08	87,74	-9,9	5,6
Hizmetlere olan talep beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	104,78	112,24	-9,7	7,1
Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi	101,19	97,99	-2,3	-3,2
İş hacmi-satışlar (son 3 aylık dönemde)	92,55	83,14	-4,9	-10,2
Mevcut mal stok seviyesi (*)	99,95	100,45	-1,6	0,5
İş hacmi-satışlar beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	111,06	110,36	-0,6	-0,6
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	79,43	81,99	-4,2	3,2
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	64,43	64,60	-5,0	0,3
Toplam çalışan sayısı beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	94,44	99,38	-3,7	5,2

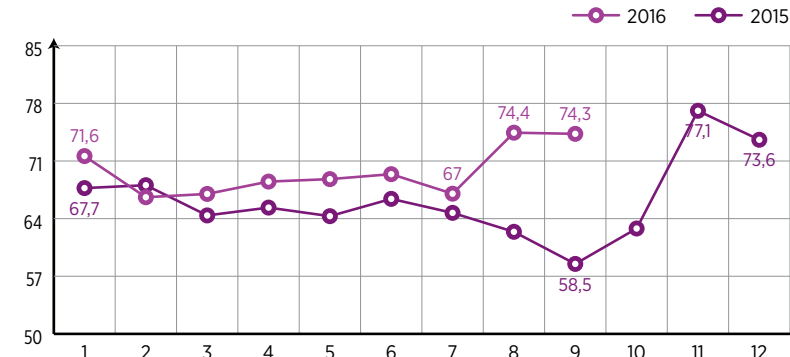
(*) Mevcut mal stok seviyesi yayılma endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

➤ Eylül 2016

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Eylül ayında bir önceki aya göre %0,2 oranında azaldı; Ağustos ayında 74,44 olan endeks değeri Eylül ayında 74,29 oldu.

Tüketici güven endeksi 74,3 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi 21,7 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi %11,8 oranında azaldı. Ağustos ayında 24,62 olan endeks, Eylül ayında 21,72 değerine düştü. Bu azalış, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimallerinin bir önceki aya göre düştüğünü göstermektedir.

İşsiz sayısı beklentisi endeksi 80,4 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi bir önceki aya göre %4,5 oranında artarak, Eylül ayında 80,44 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısında düşüş bekleyenlerin artmasından kaynaklandı.

Hanenin maddi durum beklentisi 94,2 oldu

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %2,3 oranında azalarak Eylül ayında 92,07 oldu. Bu düşüş, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağını bekleyenlerin oranının azalmasından kaynaklandı.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 102,9 değerine yükseldi

Ağustos ayında 101,95 olan genel ekonomik durum beklentisi endeksi %1 oranında artarak, Eylül ayında 102,92 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha iyi olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin sayısının bir önceki aya göre arttığını göstermektedir.

Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri ve Değişim Oranları, Eylül 2016

	ENDEKS			BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE DEĞİŞİM ORANI (%)	
	2016 07	2016 08	2016 09	2016 08	2016 09
Tüketici Güven Endeksi (*)	67,03	74,44	74,29	11,1	-0,2
Hanenin maddi durum beklentisi	88,36	94,19	92,07	6,6	-2,3
Genel ekonomik durum beklentisi	89,82	101,95	102,92	13,5	1,0
İşsiz sayısı beklentisi (**)	68,31	77,01	80,44	12,7	4,5
Tasarruf etme ihtimali	21,62	24,62	21,72	13,9	-11,8

(*) Beklentiler, gelecek 12 ay için sorgulanmaktadır.

(**) İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalışı ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki aya göre %7,0 azaldı

Temmuz 2016

Sanayinin alt sektörleri (2010=100 temel yılı) incelendiğinde, 2016 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %5,3, imalat sanayi sektörü endeksi %7,7 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,2 azaldı.

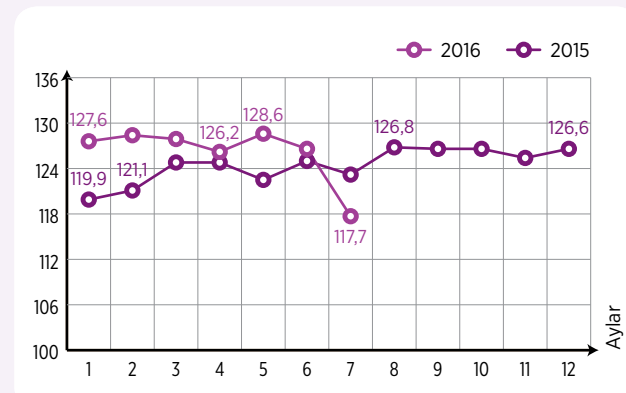
Sanayinin alt sektörleri (2010=100 temel yılı) incelendiğinde, 2016 yılı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %0,8 ve imalat sanayi sektörü endeksi %6,5 azalırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,1 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %4,9 azaldı.

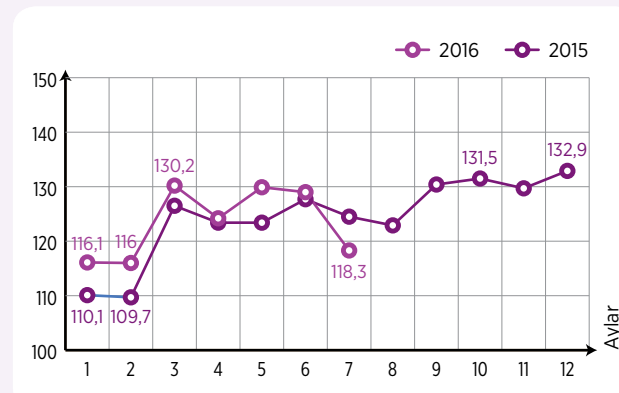
Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları (2010=100), Temmuz 2016

Sektör	ARINDIRILMAMIŞ			MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Aylık Değişim (%)
Toplam Sanayi	108,9	118,3	-4,9	117,7	-7,0
Madencilik ve Taşocakçılığı	107,1	112,0	-0,8	105,5	-5,3
İmalat Sanayi	104,8	115,3	-6,5	117,0	-7,7
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	136,9	141,1	3,1	128,3	-3,2

Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (2010=100), Temmuz 2016

Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (2010=100), Temmuz 2016

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ VE ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış ana sanayi gruplarında en yüksek azalış dayanıksız tüketim malı imalatında gerçekleşti

Ana sanayi grupları (MIGs) sınıflamasına göre, 2016 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre en yüksek azalış %4,8 ile dayanıksız tüketim malı imalatında gerçekleşti.

Ana Sanayi Gruplarına Göre Endeks ve Değişim Oranları (2010=100), Temmuz 2016

Sektör	ARINDIRILMAMIŞ			MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ	
	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Endeks	Aylık Değişim (%)
Toplam Sanayi	108,9	118,3	-4,9	117,7	-7,0
Ara malı imalatı	103,5	113,8	-5,5	117,0	-2,7
Dayanıklı Tüketim Malı İmalatı	94,4	100,8	-16,6	100,1	-21,1
Dayanıksız Tüketim Malı İmalatı	101,4	111,4	-5,2	114,8	-7,9
Enerji	127,7	130,9	1,8	119,3	-4,5
Sermaye Malı İmalatı	117,5	131,3	-6,5	127,4	-12,5

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış imalat sanayiinde en yüksek azalış diğer imalatlarda gerçekleşti

İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde, 2016 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre en yüksek azalış %30,2 ile diğer imalatlarda gerçekleşti. Bu azalış, %21,7 ile elektrikli teçhizat imalatı ve %16,1 ile ağaç, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatı takip etti.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış imalat sanayiinde en yüksek artış diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti

İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde, 2016 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre en yüksek artış %11,8 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti. Bu artışı, %6,7 ile deri ve ilgili ürünlerin imalatı ve %3,1 ile makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı takip etti.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2016

KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

NUTS 3 KODU	İL ADI	2016 AĞUSTOS (BİR AYLIK)									2015 AĞUSTOS (BİR AYLIK)						
		KURULAN			TASFİYE			KAPANAN			KURULAN		TASFİYE		KAPANAN		
		Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Kooperatif	Ger. Kişi Tic. İşl.	
TR411	BURSA	191	2	49	22	9	15	1	24	159	0	54	20	6	13	3	30
TR412	ESKİŞEHİR	44	0	89	3	2	7	1	41	31	1	112	9	0	2	1	50
TR413	BİLEÇİK	9	0	7	2	1	2	0	2	2	0	8	1	1	0	1	4
TOPLAM		244	2	145	27	12	24	2	67	192	1	174	30	7	15	5	84

Kaynak: TOBB Kurulan/Kapanan Şirket İstatistikleri, 2016

BİLİYOR MUYDUNUZ

↘ Osmanlı'da İstanbul dışında Anadolu'daki ilk tiyatro Ahmet Vefik Paşa tarafından 15 Eylül 1879'da açılan Bursa Osmanlı Tiyatrosu olduğunu

↘ Milli Mücadele döneminde TBMM'ye ilk telgrafın Bilecik'ten çekildiğini

↘ Osmanlıdaki ilk işçi grevi 3 Ağustos 1910 tarihinde koza fabrikalarında çalışanlar tarafından Bursa'da yapıldığını

↘ İlk Temyiz Mahkemesi'nin 1923 yılında Eskişehir'de açıldığını

↘ İlk Köy Enstitüsü'nün 1940 yılında Eskişehir Çifteler 'de açıldığını

↘ Bazı Tanımlar

Dış ticaret haddi: İhracat birim değer endeksinin İthalat birim değer endeksine bölünmesi ile bulunur

Girişimlerin doğumu: Daha önceki yıllarda aktif çalışan olmayıp ilgili yıl içinde en az bir ücretli çalışanı ile aktif olan girişimleri ifade etmektedir

Girişimlerin ölümü: Sonraki yıllarda herhangi bir ücretli çalışanı olmayan ve ilgili yıl içinde en az bir ücretli çalışanı ile aktif olan girişimleri ifade etmektedir

İhracat birim değer endeksi: İhracatın birim

değerlerinde meydana gelen değişimdir

İstihdam oranı: Çalışan insan sayısının, çalışabilir yaştaki insan sayısına bölünmesiyle bulunan orandır

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır

İşsizlik oranı: İş bulamayan nüfusun toplam işgücüne oranıdır

İşveren girişim: Herhangi bir referans yılda en az bir ücretli çalışanı ile aktif olan girişimleri

ifade eder

İthalat birim değer endeksi: İthalatın birim değerlerinde meydana gelen değişimdir

TÜFE: Halkın en fazla kullanmış olduğu mal ve hizmetlerin ortalama fiyat artışıdır

Tüketici güven endeksi: Tüketicilerin ekonomideki beklentilerini belirleyen bir ölçüttür

Sanayi üretim endeksi: Sanayi üretiminde meydana gelen artış ya da azalışı ifade eder

ÜFE: Genel olarak üreticilerin girdilerindeki ortalama fiyat artışıdır

NOTLAR

Horizontal lines for taking notes.

www.bebka.org.tr

Yeni Yalova Yolu 4.Km Buttım İş Merkezi Buttım
Plaza Kat 6 16250 Osmangazi/Bursa TÜRKİYE

Telefon 0224 211 13 27 • Faks 0224 211 13 29